

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Esenweg 1-7 (Diksmuide, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2019I404
September – Oktober 2019

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven, Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog: Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.3.1	Volledigheid van het gevoerde onderzoek	9
1.3.2	Aanwezigheid van een archeologische site	11
1.3.3	De waardering van de archeologische site:	11
1.3.4	Impactbepaling	11
1.3.5	De bepaling van de maatregelen.....	11
1.4	Programma van Maatregelen	11
1.4.1	De aanleiding van het vooronderzoek	11
1.4.2	Bepalen van de onderzoeksstrategie	11
1.4.3	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	12
1.4.4	Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	13
1.4.5	Onderzoeksstrategie en -methode.....	13
1.4.6	Onderzoekstechnieken	14
1.4.7	Eventuele afwijkingen van de CGP	15
1.4.8	Noodzakelijke competenties van de uitvoerders	16
1.4.9	Vondsten	16
1.5	Conclusie	16
2	Bibliografie.....	17

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 2: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	15

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

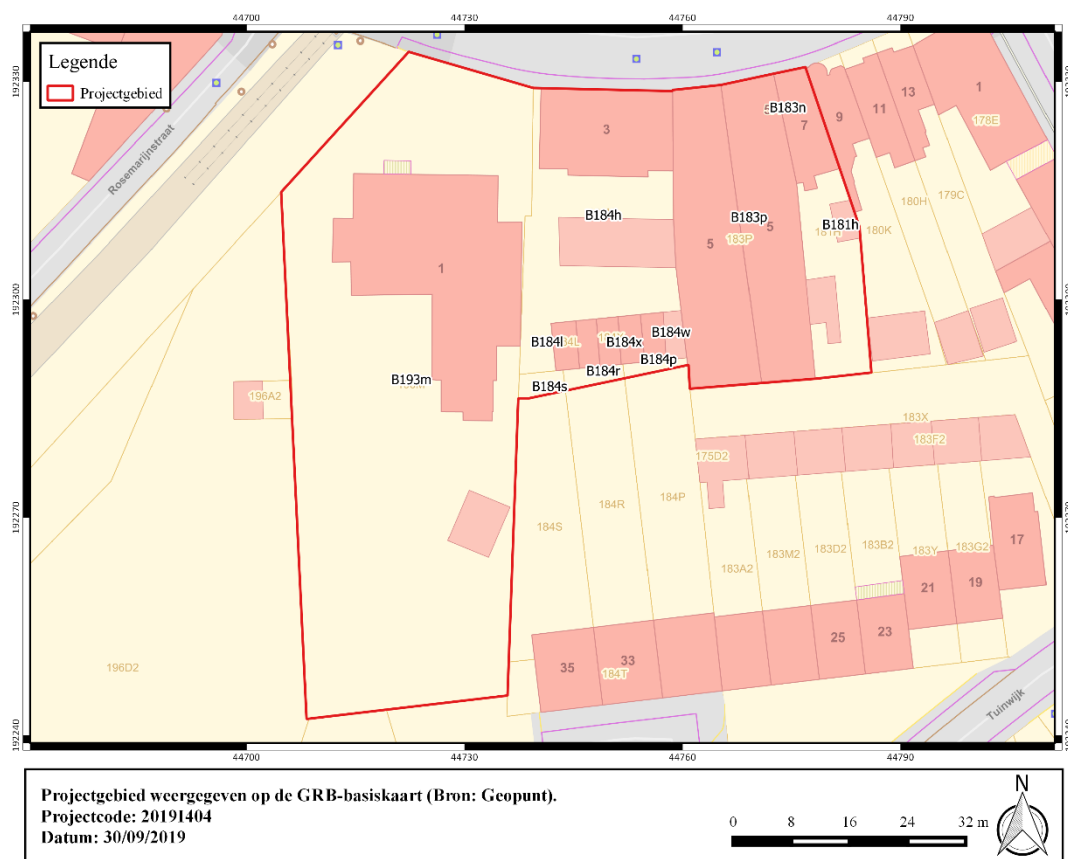

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Hoet Architecten Woumenweg 108 8600 Diksmuide	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert BVBA Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Diksmuide
	Deelgemeente	/
	Postcode	8600
	Adres	Esenweg 1-7 8600 Diksmuide
	Toponiem	Esenweg 1-7
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 44667 Y _{min} = 192234 X _{max} = 44817 Y _{max} = 192339
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Diksmuide, Afdeling 1; Sectie B, nr's: 193m, 184h, 183p, 183n, 181h, 184l, 184k, 184c, 184y, 184w, 184s, 184r, 184p Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Esenweg te Diksmuide. Het onderzoeksgebied is ca. 4462 m² groot en is op heden over een oppervlakte van ca. 3000 m² bebouwd of verhard. De geplande werken omvatten naast de bovengrondse structuren eveneens de realisatie van een ondergrondse parking op twee niveaus.

Diksmuide is gelegen op de overgang van de Zandleemstreek richting de Kustpolders, aan de samenvloeiing van de IJzer en de Handzamevaart. Het onderzoeksgebied is gelegen net ten zuidwesten van de stad, grenzend aan spoorlijn 74. Het lokale hoogtemodel geeft aan dat er zich net ten zuiden van het onderzoeksgebied een uitgesproken depressie bevindt. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op de afzettingen van het Tertiair. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weer. Het terrein lijkt zich te bevinden binnen een strook ‘sterk vergraven gronden’ die vermoedelijk teruggaat op de laatmiddeleeuwse stadsgracht. Het sediment bestaat naar alle waarschijnlijkheid uit zandleem.

De cartografische bronnen situeren het terrein net ten zuiden van de historische kern van Diksmuide. Het onderzoeksgebied wordt weergegeven ter hoogte van of grenzend aan de 16^e- en 17^e-eeuwse stadsgracht en gelegen is ter hoogte van een 17^e-eeuwse ravelijn. Op de Ferrariskaart is te zien hoe het onderzoeksgebied in het zuiden wordt aangesneden door het restant van deze gracht. Van de oorspronkelijke stadsomwalling is enkel de gracht enigszins bewaard gebleven. Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied is een molen afgebeeld. Op historische luchtfoto's is ter hoogte van deze molen nog een klein heuvellichaam te bemerken. Het domein ten oosten van de stad is in gebruik als akker. Het marktplein van Diksmuide bevindt zich een 200-tal meter ten noordwesten van het onderzoeksgebied. Op de 19^e-eeuwse bronnen is de molen nog steeds afgebeeld en is het gebouwenbestand gevoelig uitgebreid. Tijdens de Eerste Wereldoorlog komt Diksmuide op de frontlinies te liggen. Tussen Nieuwpoort en Diksmuide wordt in het najaar van 1914 haastig een linie opgeworpen waarbij Diksmuide een bruggenhoofd moet vormen op de oostzijde van de IJzer. Ten oosten en zuiden van de stad worden verdedigingswerken aangelegd om weerstand te bieden aan de Duitse opmars. De Belgische en Franse weerstand wordt vanaf 10 november gebroken door de toenemende intensiteit van de Duitse beschietingen en infanterieaanvallen. De eerste linies die worden gebroken zijn de loopgraven aan de Esenweg waardoor de noordelijk gelegen linies onder kruisvuur komen te liggen en worden opgeruimd. Na het opgeven van het bruggenhoofd komt het onderzoeksgebied op een kleine kilometer achter de Duitse linies te liggen. Vanwege de ligging op de frontlinies werd een historische studie uitgevoerd. Op basis van historische luchtfoto's en loopgravenkaarten kon de aanwezigheid van verschillende defensieve structuren, zoals een gevechtssloopgraaf met halfronde traversen en verschillende schuttersputten, afgeleid worden. Op de luchtfoto's is te zien hoe de oorspronkelijk Franse linie wordt geïncorporeerd in de Duitse stellingen. Bronnen daterend van de laatste oorlogsjaren suggereren de aanwezigheid van een Duitse bunker die werd geïncorporeerd in de aanwezige bebouwing langs de straatzijde. Mogelijk zijn hiervan nog resten bewaard in de ondergrond. Verder maakt de historische studie gewag van een beduidende trefkans inzake het stoffelijk overschot van oorlogsslachtoffers.

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied wordt op het kaartblad één archeologische indicator weergegeven. CAI-polygoon 73061 betreft de molen die is afgebeeld op de Kabinetskaart en jonger kaartmateriaal. Ten zuiden van het onderzoeksgebied, ter hoogte van de Tuinwijk, werden bij een proefsleuvenonderzoek enkele greppels uit de Romeinse periode aangesneden en resten van de laatmiddeleeuwse stadsversterkingen. Daarnaast werd een uitgebreid loopgravennetwerk uit de beginnaden van de IJzerslag in kaart gebracht (CAI

209192). Bij het daaropvolgend vlakdekkend onderzoek werd onder andere het stoffelijk overschot van verschillende oorlogsslachtoffers met Franse en Belgische nationaliteit geborgen. Hiervan is nog geen definitief rapport beschikbaar. Bij onderzoek op de percelen aan de Esenweg ter hoogte van huisnummer 40 werden eveneens resten van oorlogsslachtoffers geborgen, hiervan is tevens nog geen rapportage beschikbaar. Richting het noorden betreffen de gekende vindplaatsen relictten van het middeleeuwse stadsweefsel en wonen en werken in de (laat-)middeleeuwse binnenstad. Verder bestaan de gekende waarden uit cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse structuren.

Concreet dient er ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake sporenarcheologie. Op basis van de gegevens van de bodemkaart, de historische studie en de gekende waarden bestaat de verwachting in hoofdzaak uit relictten uit de Eerste Wereldoorlog.

1.3 Gemotiveerd advies

1.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Uit het bureauonderzoek blijkt een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De gegevens van de bureaustudie wijzen hoofdzakelijk op een trefkans inzake relictten uit de Eerste Wereldoorlog. De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot deze verwachting is een proefsleuvenonderzoek.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

De historisch-cartografische bronnen geven aan dat het terrein net buiten de eigenlijke stadskern gelegen is. In de 17e eeuw bevindt zich ter hoogte van het onderzoeksgebied een omgrachte ravelijn. Op de 18^e-eeuwse kaart van Ferraris wordt ter hoogte van het onderzoeksgebied een molen afgebeeld waarvan de motte nog zichtbaar is op luchtfoto's uit het begin van de 20^e eeuw. Deze molen wordt ook nog weergegeven op de 19^e-eeuwse bronnen. In functie van oorlogserfgoed uit de 20^e eeuw werd een studie uitgevoerd op basis van luchtfoto's en militaire kaarten. Op basis van deze gegevens konden binnen de grenzen van het onderzoeksgebied verschillende structuren in kaart gebracht zoals verschillende schuttersputten, een gevechtssloopgraaf en mogelijk een bunker ter hoogte van de bebouwing aan de straatzijde.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk bodemonderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe bodemopbouw vermoed wordt.

De bodemkaart geeft geen informatie ter hoogte van het onderzoeksgebied met betrekking tot het aanwezige sediment of de bewaringscondities m.b.t. archeologisch erfgoed. Op de bodemkaart is wel te zien hoe het terrein zich bevindt ter hoogte van een strook 'vergraven grond' die grosso-modo overeenkomt met de laatmiddeleeuwse stadsgracht. Naar alle waarschijnlijkheid zijn oudere resten door het graven van deze gracht opgeruimd, waardoor de verwachting in hoofdzaak bestaat uit erfgoed uit de vroegmoderne of moderne periode. De bodemopbouw en de relatie met eventueel aanwezige relictten kan in een ruimer en duidelijker

kader geëvalueerd worden door middel van gerichte profielkolommen binnen het proefsleuvenonderzoek. Een voorafgaand landschappelijk bodemonderzoek zal niet leiden tot enige kenniswinst of een verfijnde onderzoeksstrategie.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden.

De kans dat een geofysisch onderzoek een meerwaarde is voor het proefsleuvenonderzoek en kan nog kan leiden tot kenniswinst is te beperkt. Daarenboven zal het bouwpuin na de sloopwerken een minder betrouwbare lezing opleveren.

-verkennd en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennd archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele bewaarde artefactensites in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waarneming kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd en afgebakend worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten om de onderzoeksstrategie te optimaliseren of een opgraving in functie van een artefactensite.

Vanwege de ligging ter hoogte van het de laatmiddeleeuwse stadsgracht en de bouwactiviteiten in het verleden is er niet langer een verwachting inzake bewaarde artefactensites binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Vanwege dit gebrek aan mogelijke kenniswinst wordt verder onderzoek door middel van archeologische boringen als weinig zinvol beschouwd.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt aangewend op terreinen die een zekere mate van oppervlaktebewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen mogelijk gerichtere keuzes gemaakt worden in de te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Het plangebied is heden niet in gebruik als akker bijgevolg is er geen zichtbaarheid inzake vondstmateriaal aan de oppervlakte. Een veldkartering zal in dit geval niet leiden tot wezenlijke kenniswinst of een verfijnde onderzoeksstrategie.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek heeft als doel het terrein steekproefsgewijs archeologisch te inventariseren en op basis van objectieve waarnemingen uitspraken te doen over de aanwezigheid van ondergronds erfgoed binnen het onderzoeksgebied en de impact van de geplande werken hierop.

De gegevens van het bureauonderzoek en de historische studie wijzen hoofdzakelijk op erfgoed vanaf de vroegmoderne en moderne periode, met nadruk op erfgoed uit WOI. De meest

geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot deze vorm van archeologisch erfgoed is een proefsleuvenonderzoek. Op deze wijze kan eventueel aanwezig erfgoed in kaart gebracht worden, de bewaringstoestand geëvalueerd en de impact van de geplande werken hierop bepaald.

1.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Tot op heden kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De beschikbare gegevens wijzen op een verwachting van sporenarcheologie en grondvast erfgoed uit de Eerste Wereldoorlog. Verder onderzoek door middel van proefsleuven is noodzakelijk om de bewaringstoestand en impact van de geplande werken te bepalen.

1.3.3 De waardering van de archeologische site:

Niet van toepassing, cf. punt 1.3.2

1.3.4 Impactbepaling

Het bodemarchief dient eerst geïnventariseerd te worden voor de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig erfgoed kan bepaald worden, cf. punt 1.3.2.

1.3.5 De bepaling van de maatregelen

De maatregelen kunnen pas bepaald worden na uitvoering van het proefsleuvenonderzoek. Enkel zo kan een duidelijke inschatting gemaakt worden inzake de aanwezigheid van archeologisch erfgoed en de impact van de geplande werken hierop cf. 1.3.2.

1.4 Programma van Maatregelen

1.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, punt 1.3.6 Verslag van Resultaten.

1.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor de beschreven onderzoeksmethode werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk.

-mogelijk: na de sloop van de aanwezige bebouwing worden buiten eventueel aanwezige nutsleidingen geen obstakels voorzien waardoor de prospectie niet uitgevoerd kan worden.

-nuttig: gelet op de beschreven verwachting is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte manier om archeologische resten in kaart te brengen om zo de impact van de geplande werken hierop te kunnen bepalen.

-schadelijk: de mate van spoorbewerking tijdens een proefsleuvenonderzoek is normaliter beperkt, hierdoor blijven eventueel aanwezige relictten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: de geplande werken impliceren een substantiële ingreep in de bodem over quasi de volledige oppervlakte van het onderzoeksgebied. Hierdoor moet uitgegaan worden van een scenario waarbij in-situ bewaring niet mogelijk is.

1.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van de terreininventarisatie is een inschatting maken van aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied en de impact van de geplande werken hierop. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?

-wat is de diepteligging van het archeologisch leesbaar niveau?

-hoe verhouden de bodemkundige waarnemingen zich tot de gegevens van de Quartairgeologische kaart en de bodemkaart?

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? is er sprake van verstoring? wat is de impact van de bebouwing en sloop op het bodemarchief?

-zijn er nog bodemsporen aanwezig die dateren van voor de Eerste Wereldoorlog? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

-wat is de bewaringstoestand van deze sporen?

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van oudere antropogene sporen?

-wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de waargenomen relictten?

-maken de oudere sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

-kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

-kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

-zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting? Wijzen de sporen op artisanale activiteiten?

-zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? wat is de omvang? hoeveel niveaus? geschatte aantal individuen?

-hoe verhouden de terreinwaarnemingen zich tegenover de gekarteerde WOI-structuren? Wat is de bewaringstoestand van dit oorlogserfgoed?

-indien de gekarteerde gevechtsloopgraaf nog bewaard blijkt in het bodemarchief, hoe is deze opgebouwd?

-zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van menselijke resten?

-wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?

-voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?

-voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

- wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
- welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.4.4 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Tot op heden werd reeds een bureauonderzoek (projectcode 2019I404) uitgevoerd met betrekking tot het projectgebied te Diksmuide. Hieruit kon een trefkans inzake erfgoed uit de Eerste Wereldoorlog afgeleid worden.

1.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode

De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot de beschreven verwachting is een proefsleuvenonderzoek. Deze terreininventarisatie dient een statistisch representatief deel van het terrein te onderzoeken. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig patroon met een tussenafstand van maximaal 15m. Op basis van de beschikbare gegevens is er geen verwachting inzake kenniswinst bij verder onderzoek in functie van artefactensites. Het proefsleuvenonderzoek kan pas uitgevoerd worden na de sloop van de aanwezige bebouwing. Deze sloopwerken mogen niet dieper reiken dan de aanwezige vloerplaten en funderingen, teneinde het bodemarchief niet verder te beschadigen.

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een de onderzoeksvragen beantwoord kunnen worden en het rapport wordt opgeleverd.

Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek, tegen verwachtingen in, toch aanwijzingen voor de aanwezigheid van een artefactensite worden waargenomen, dient de onderzoeksmethode

aangepast te worden. Het proefsleuvenonderzoek dient gestaakt te worden. Alle vondsten worden ingemeten en voorgelegd aan een materiaaldeskundige, opdat een verdere waardering van de vindplaats kan plaatsvinden (d.m.v. een waarderend archeologisch booronderzoek gecombineerd met bijkomende aardkundige waarnemingen in functie van bewaringscondities). Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes in de Code van Goede Praktijk. Vóór het eigenlijke terreinwerk aanvangt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de uitvoering van het archeologisch onderzoek.

Vanwege de ligging op de frontlinie van de Slag om de IJzer dient bij werkzaamheden op het terrein rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van niet-ontplofte geschuts- en klein kalibermunitie. Bij voorkeur worden de machinale graafwerken begeleid door een OCE-deskundige, teneinde de fysieke integriteit van het uitvoerend personeel te garanderen. Vanwege de trefkans inzake de resten van oorlogsslachtoffers dient verwezen te worden naar de richtlijn ‘Procedures bij de vondst van menselijke skeletmateriaal’ d.d. 19/07/2018¹.

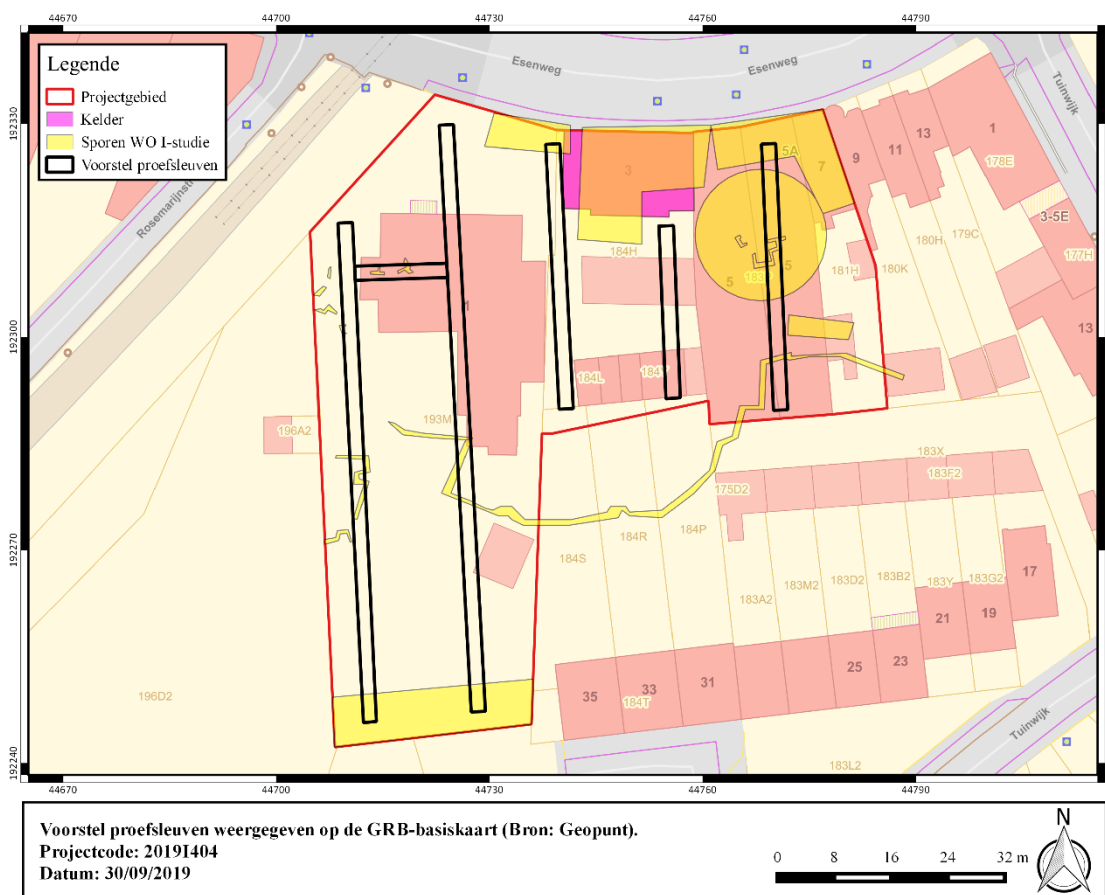
De sleuven worden ingeplant volgens een noord-zuid gerichte as, haaks op de Esenweg en de mogelijke stadsgracht. Hierbij wordt getracht elk gekarteerd oorlogsrelict optimaal aan te snijden. Indien nodig worden dwarssleuven en kijkvensters aangelegd teneinde de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Enige aanpassing van het vooropgestelde sleuvenplan dient verantwoord te worden in de rapportage.

1.4.6 Onderzoekstechnieken

Het onderzoeksgebied is ca. 4462m² groot. De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant. De kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen.

¹ Dedecker S. et al., 2018, Richtlijn: Procedures bij de vondst van menselijke skeletmateriaal, pp. 20

Figuur 2: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met tandeloze bak, deze graafmachine dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen. De minimale breedte van de kraanbak bedraagt 2m. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau. Indien sprake is van meerdere sporenniveaus kan pas naar het dieperliggende gezakt worden indien het bovenliggende vrij is van sporen.

Tijdens het terreinwerk dient aandacht uit te gaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen, wanneer relevant, profielkolommen aangelegd te worden. Deze worden geïnterpreteerd door een aardkundige. Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Bij voorkeur wordt in de prijsopmaak een stelpost voorzien die kan aangesproken worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek indien dit nodig blijkt binnen het kader van het proefsleuvenonderzoek.

1.4.7 Eventuele afwijkingen van de CGP

Voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal moeten worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

1.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

-een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en heeft aantoonbare ervaring met proefsleuvenonderzoek in de zandleemstreek en op terreinen binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

-een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.

-een aardkundige ondersteunt de archeologen bij de interpretatie van de bodemprofielen en waargenomen sporen. Hij/zij rapporteert over de bodemkundige waarnemingen.

1.4.9 Vondsten

Overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch vooronderzoek conform artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

1.5 Conclusie

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Esenweg te Diksmuide. Op basis van het bureauonderzoek kan een trefkans inzake grondvast archeologisch erfgoed afgeleid worden, waarbij de nadruk ligt op relictten uit de Eerste Wereldoorlog. De meest geschikte onderzoeksmethode conform deze verwachting is een proefsleuvenonderzoek. Het terreinwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

